

1. Gaia: Ambientalismoa, Bioetika eta Bio-Zuzenbidea: Biozientzietatik begirada.

- 1. Europar Batasunaren dokumentu honen arabera bada ekonomia mota bat zeinen baitan Bizitzaren Zientziak eta Bioteknologia bereziki garrantzitsuak diren. Zein da ekonomia mota hori?**

Jakintzan oinarritutako ekonomian delakoan, informazio eta komunikazio Teknologiekin batera (IKT-TIC), gizarte eta ekonomientzat aukera asko sortu baititu mundu mailan. Hau dela eta, bizi zientzien eta bioteknologiaren Europar akordioaren arabera, onura ekonomikoak dakartzaten ikerketei soilik emango zaizkie diru laguntzak.

- 2. Europar Batasunaren dokumentu honen arabera zer nolakoa izan zen 2002-a arte Bizitzaren Zientzien eta Bioteknologiaren garapena Europan?**

Duela urte askotatik, bizitzaren zientzia eta teknologiaren anbituarekin lotutako prozesu zientifiko eta teknologikoak abiadura handiz garatzen joan dira. Hauen garapena sigi sagakoa izan da orain arte, gai ugariaren inguruan eztabaida publiko nabariak emanez. Europa bat bakarra den arren, BzeBT-en gaineko ardura, batez ere arlo ekonomikoari dagokionean, gobernantza maila ezberdinei dagokie, eskualdeak, estatu nazionalak, europar batasuneko erakundeak... Horiek ez dituzte era berean ikusten tentsioan dauden interesak, eta ez dituzte ere komuneko helburuak. Horrela 90. hamarkadatik gainontzeko herrialde ugariaren atzean gelditu gara (AEB kasu).

- 3. “Ciencias de la Vida y Biotecnología. Una estrategia para Europa” dokumentuan esaten denez, zientzia eta teknologia hauen inguruko edozein erabaki kontu eta sentsibiltate handiz hartu beharko litzateke. Zertaz ari da Europar Batzordea? Zergatik egiten du proposamen hori?**

Europar Batzordeak Bizitzaren zientzia eta Bioteknologiak hurrengo iraultza kontsideratzen ditu, aukera berriak sortuko dituztenak gizarte eta ekonomia alorretan, eta era berean eztabaida eta galdera anitz sortuko dituztenak.

Zientzia eta teknologia hauen inguruko erabakiak hartzerako orduan, politika ezberdinetako sistemek hartzen dutelako parte, eta askotan ez dira interes berak bilatzen, ezta helburu berarekin planteatzen, eta orokorrean, koordinazio falta existitzen delako.

- 4. Dokumentu hori idatzi aurretik, nolakoa izan zen BzeBT-en aurrerapena Europan? Zein esamolde erabiltzen du Europar Batasuneko Batzordeak aurrerapen hori deskribatzeko?**

Sektore hauen ardura dutenak asko dira eta ez dituzte gatazkekiko helburu berdinak. Ondorioz, erronkak kudeatzekotan Europar Batasuna sigi-saga ibili da eta BzeBT ezin izan dira munduko beste eskualde batzuetako baldintza berdinetan garatu.

Biozientziak eta bioteknologia “jakintzan oinarritutako ekonomia” delakoaren parte garrantzitsua dira, baina nahiz eta gizarte eta ekonomientzat aukera asko sortu dituzten bi hauek, gatazka politiko eta sozial asko ere ekarri dituzte Europar estrategia baino lehen.

70. hamarkadatik, biozientzien eta bioteknologiaren inguruan eztabaida publiko nabaria egon da. Ondorioz, Europar Batasunean biozientzien eta bioteknologiaren inguruko edozein erabaki kontu eta sentsibilitate handiz hartu behar dela erabaki zuten. Baina erabaki hori hartu zenetik, 90. hamarkadatik biozientzien eta bioteknologiaren erronka eta aukerak sigi-sagan joan dira Europar Batasunean. Sigi sagakoa izan da garapena erabaki bat hartzen zelako eta gero koldartzen zirelako. EEBBak bezalako munduko beste herrialde batzuekin konparatuta, atzean geratu gara, Europan ikertzeko eskakizun etiko-juridikoak eta burokrazia maila altuagoak direlako.

Sigi-saga itxura izan duen bilakaera horren emaitzak ikusita, Europar batasunak estrategia berri bat aukeratu zuen XXI.mendearen hasieran.

5. Dokumentu hau 2002an argitaratu zen. Zer nolakoa izan da ordutik honako garapena?

Estrategia betetzen dela suposatuz, gizarte demokratikoek bermeak eman behar dituzten bai eta elkarrizketarako bideak ere, BzeBTen bilakaera eta ezarpena eraginkorrak izateko eta bilakaera hori Europar Batasunean aitortu diren funtsezko baloreekiko begirunea izateko.

Honez gain, Europak BzeBTen potentziala onurak lortuko ditu eta BzeBTen gobernantza egokia izango da (Inplikaturak dauden arteko elkarrizketa gehiago, baloreekiko begirunea, informazio zientifiko sendoa oinarritua eta iritzi publikoaren konfiantzakoa izatea).

ZIENTZIA ETA GIZARTEAREN ARTEKO ITUNAREN GARAPEN HISTORIKOA

6. Zer da “Zientzia eta Gizartearen arteko Ituna”? Kontzeptu horrekin zeri egiten zaio zeharkako aipamena?

Gizarte Itunaren ideiak badirudi gobernante eta zientzialarien arteko harremanak azaltzen dituela: XVII. mendean lehen elkarte zientifikoak sortu ziren oker egin diren gauzak behatu ondoren zelan egin daitezkeen akatsak ez errepikatzeko. Hauek independenteak ziren eta zientziaren garapenerako autonomia erdua bultzatzen zuten. Honekin, zientziak izugarrizko aurrerapausoa eman zuen, haren helburua zientzia erlijio eta politikatik bereiztea (hau da, autobabesa) zelarik. Ikerketa asko aurrera eramanez izateko asko borrokatu zen politikarekin eta elkarte hauen bidez zientzialariak babestuak eta indartsuak sentitzen ziren. Zientzia barruan adostasunak bilatu asmoz, behin aurkikuntza bat eginda, taldera jotzen zen; gainerako zientzialariek edozeinek egindako ikerketak frogatzea onartu zuten eta horrela

metodologiak indarra irabazi zuen. Horrela inter pares kontrola eman zen, hau da “berdinen arteko kontrola”.

“Zientziaren eta Gizartearen arteko Ituna”-ren kotzeptuak, gobernante eta zientzialarien arteko harremanari egiten dio erreferentzia.

7. Zientzia eta Gizartearen arteko ituna nolakoa izan da historian zehar? Mantendu egin da edo eraldaketarik jasan al du? Arrazoitu zure erantzuna.

Gizarte Itunaren ideiak badirudi gobernante eta zientzialarien arteko harremanak azaltzen dituela: XVII. mendean lehen elkarte zientifikoak sortu ziren oker egin diren gauzak behatu ondoren zelan egin daitezkeen akatsak ez errepikatzeko. Hauek independenteak ziren eta zientziaren garapenerako autonomia eredua bultzatzen zuten. Honekin, zientziak izugarrizko aurrerapausoa eman zuen, haren helburua zientzia erlijio eta politikatik bereiztea (hau da, autobabesa) zelarik. Ikerketa asko aurrera eraman ahal izateko asko borrokatu zen politikarekin eta elkarte hauen bidez zientzialariak babestuak eta indartsuak sentitzen ziren.

Zientzia barruan adostasunak bilatu asmoz, behin aurkikuntza bat eginda, taldera jotzen zen; gainerako zientzialariek edozeinek egindako ikerketak frogatzea onartu zuten eta horrela metodologiak indarra irabazi zuen. Horrela inter pares kontrola eman zen, hau da “berdinen arteko kontrola”.

Baina autonomia maila hori eskuetatik joan eta hainbat arazo sortu ziren: istripu nuklearrak, botiken aurkako eraginak, entsegu klinikoetako gehiegikeriak... Horrek zientziarekiko mesfidantza eragin zuen (postmodernismo garaia bezala ezagutua) zientzia eta teknologiari gizatasuna kendu zaiela esango da protesta publikoetan, bai eta ingurunearen degradazioa neoindustrialismoari eta teknokraziari leporatu ere. Horrez ondorioz, zientziari kontrol bat ezarri zitzaion berriz.

Zientzia eta teknologia jarduerak kontrolatzeko tresnak garatuko dira momentu horretan (60-70. hamarkadak):

- Teknologia jarduerren ingurumen inpaktua ebaluatu eta kudeatzen zuten batzorde edo organoak zeuden, baita gobernuei aholku ematen zioten batzorde teknikoak eta entsegu klinikoan batzorde etikoen agerpena, ikerketa burutu aurreko kontrol metodologiko etiko-juridiko zena,...

Hori dela eta, gaur egun, BZeBTetan ezarritako kontrola inoiz baino zorrotzagoa da.

8. Zertarako (zein helburuekin) eta noiz sortu ziren lehen elkarte zientifikoak?

XVII. mendean sortu ziren lehenengo elkarte zientifikoak. Haien helburu nagusia autobabestea zen, erlijio eta politikatik bereizi eta hauekiko babesa eskuratu nahian. Zientzia barruan kontsentsua eta zintzotasuna bilatzeko asmoz, aurkikuntza egin ondoren, taldera jotzen zen onespen bila. Horrela metodologiak indarra irabazi zuen (Inter pares kontrola).

9. Epaiketa bien berri duzu hemen, iturri ezberdinetatik hartuta. Azter itzazu eta alderatu Gizartearen eta Zientziaren arteko itunaren ikuspegitik.

1go EPAIKETA. El 12 de abril de 1633 el científico italiano Galileo Galilei (1564-1642) compareció, a la edad de 69 años, ante el Santo Oficio, la Inquisición romana, para dar cuenta de un libro que había publicado un año atrás, el *Diálogo sobre los dos máximos sistemas del mundo*, en el que defiende el modelo heliocéntrico propuesto por Copérnico, en el cual la Tierra y los planetas giran alrededor del Sol, y ridiculiza el geocentrismo. En 1616, el cardenal Belarmino, inquisidor del Santo Oficio, el mismo que había dirigido el proceso contra el filósofo Giordano Bruno, que fue quemado vivo en la hoguera, ya había amonestado a Galileo por tratar de defender el copernicanismo y por poner en duda la representación tradicional del mundo. El 22 de junio de 1633, Galileo fue obligado a pronunciar de rodillas la abjuración de su doctrina ante la comisión de inquisidores, bajo las órdenes del papa Urbano VIII, que había sido su amigo.

2 EPAIKETA. Año 2005. El distrito escolar del Condado de Cobb, en los EEUU estableció la obligación de que en todos aquellos libros de texto para escolares en los que se explicase la teoría de la evolución debía incluirse una etiqueta advirtiendo que: "Este libro de texto contienen material acerca de la teoría de la evolución. Evolución es una teoría, y no un hecho comprobado acerca del origen de los seres vivos. Este material debe ser estudiado con la mente abierta, debe ser analizado cuidadosamente, y debe ser considerado críticamente." Años antes, en 1982, la Junta de Educación de Arkansas había decidido que en las aulas debía tratarse de forma equilibrada a la ciencia de la creación (o teoría del diseño inteligente) y la ciencia de la evolución propuesta por Charles Darwin.

Selman y otros demandaron al Distrito Escolar del Condado de Cobb basándose en la primera enmienda de la constitución de los EE.UU., cuya aplicación exige que las creencias religiosas no se mezclen con los planes de estudio en las escuelas públicas.

Lehen epaiketa Gizarte eta zientziaren arteko itunaren helburuen kontra dago, zientzia erlijioarekin nahasten baita kasuan. Galileo galileik heliozentrismoa bultzatu zuen eta erlijioak ezarritako ideiei kontrajartzeagatik bere ideia belauneko gezuratzera behartu zuten.

Bigarren epaiketari dagokiola, zientzia erlijioarekin nahasteagatik ematen da saleketa. "Cobb Condado"-ko distrito eskolarra salatzen da eboluzioaren teoria aipatzen ziren liburuei, kontu handiz eta ideal zabalarekin irakurri beharrekoak zirela esaten zuten etiketak jarri zitzaizkielako. Beraz, kasu honetan ematen den salaketak itunaren helburuak defendatzen ditu, hau da, zientzia eta erlijioa bereiztea.

Konparaketa egitean hiru ezberdintasuna nabari dira:

- **NORK EPAITZEN DUEN.** Galileoren epaiketa elizak burutu zuen (erakunde erlijioso batek), eta 2005-eko epaiketa gobernu demokratiko baten auzitegi batek burutu zuen.
- **ZER HARTZEN DA KONTUAN EPAITZERAKOAN, ERREFERENTZIA.** Galileoren epaiketan, erreferentziak Biblia eta elizak onartutako doktrinak zientifikoa ziren (Bibliatik abiatuta noski) Galileok heliozentrikoa zela esaten baitzuen eta erlijioak geozentrikoa. 2005-ekoan, aldiz, erreferentziak estatu demokratiko horretako (EEBB) legeak ziren aplikatzen zirenak.
- **ZIENTZIA ETA ERLIGIOAREN ARTEKO HARREMANA.** Galileoren epaiketan zientzia eta erlijioa talka egiten dute kulturaren barruan, elizak uste baitu haiek ere zientifikoa den arrazoia eman dezaketela. Ostera, 2005-eko epaiketan, auzitegian bereizten ditu erlijioa eta zientzia, hau da, plano desberdinetan kokatzen ditu sinesmenak eta zientziak (eskoletan esate baterako ez da erlijiorik ematen, zientzian oinarrituta dago).

- 10. Zein dokumentutan agertu zen esaldi hau eta noiz? Zer esan nahi du? Gizartearen eta Zientziaren Itunaren historiaren zein unetan koka daiteke?**

“Aurrerapen zientifikoak egon daitezzen, ezin bestekoa da zientziaren autonomia babestea”. Vannevar Bush’en Science the Endless Frontier Txostena.

Vannevar Bush’en Science the Endless Frontier Txostenean, 1945. Gobernuarentzako txostena da. Zientzia politika eta erijiotik bereiztea beharrezkoa dela esan nahi du, hauek aurrerapenean oztopatu baitezakete.

- 11. Adela Cortina Orts-ek testu honetan “Mugagabeko Aurrerapenaren Mitoaz” ari da? Klasean ikusitakoarekin zein harreman du honek? Nola koka daiteke Adelaren iritzia ikusitakoaren barruan?**

El mito del progreso indefinido describía a una humanidad que progresa hacia su emancipación en dos sentidos. De una parte, se libera de su sujeción a la naturaleza (gracias al progreso científico tecnológico); de otra parte progresa de otra sujeción que le esclaviza: la propensión a obrar mal. Esto último, según quienes relataban el mito del progreso indefinido en diferentes relatos, se produce porque los seres humanos progresan también en su dimensión moral. El saber posmoderno, sin embargo, rehúsa de los relatos que sustentan el mito moderno del progreso indefinido aunque parece, sin embargo, que el deseo de progresar, de alcanzar nuevas metas, de aspirar a algo mejor sigue estando presente en este tiempo post-utópico. (Adela Cortina Orts, Ética aplicada y democracia radical).

Mugagabeko aurrerapenaren mitoari buruz ari da. Honek, gizakiak, zientziaren bidez, gaizkia egiteko zuen joeratik urruntzen zela zioen, azken finean gizakia bere dimentsio moralean ere garatzen baitzen. Hala ere, postmodernismoa iritsi eta zientziarekiko sortu ziren mesfidantzak ez zuten mugagabeko aurrerapen mitoari buruzko ezer kontuan hartu. Hala ere, garapenerako, eta helburu berriak lortzeko nahi hori oraindik bizirik zela ikusten zuen Adela Orts-ek.

- 12. Garai postmodernoan Zientzia eta Teknologiarekiko mesfidantza heldu zela esaten da. Zein da garai hori? Zein izan da mesfidantza horren ondorioa (nora eraman gaitu)?**

Garai postmodernoan, XX.mendearen erdialdean kokatzen da. Zientzia eta Teknologiarekiko mesfidantza hori, zientzialarien autonomiarekin hasi zen; izan ere, elkarte zientifikoak independenteak ziren eta zientziaren garapenerako autonomia eredu bultzatzen zuten. Aurkikuntzak egitean, beste zientzialariek frogatu egiten zituzten emaitza horiek eta zientzia barruan adostasunak lortzen ziren.

Hala ere, autonomia honek hainbat arazo eta istripu sortu zituen, entsegu klinikoetan gehiegikeriak eta istripu nuklearrak, besteak beste.

Mesfidantza honen ondorioa, zientzia eta teknologia jardueren kontrol oso zorrotza da. Jarduera hauen ingurumen inpaktua ebaluatu eta kudeatzen hasi zen, gobernuei aholkuak ematen zieten batzorde teknikoak agertu ziren, kontrol metodologiko etiko-juridikoak sortu ziren,...

13. Zein testuingurutan idatzi zen Nürembergo Kodea, eta zertarako?

Nürembergo Kode etikoak; Nürembergo epaiketak eta gero erabaki ziren printzipio batzuk biltzen ditu, eraentzen dutenak Bigarren Mundu Gerran egindako esperimentazioak gizakiekin.

Esperimentazio kriminal hauek Bigarren Mundu Gerran eman ziren biztanle ez alemaniarrekin eta gobernuaren koordinazio eta plangintza jarraitzen zuten. Egia da, esperimentazioak gizakiekin egiten direla, baina beti ere, arau etiko eta moralak jarraituta, (kasu hauetan bete ez zirenak); hala nola, indibiduoaren adostasuna (pertsona adostasun legala dauka esperimentazioa ez egiteko), oinarri zientifiko bat egon behar da esperimentazioaren atzean (adibidez lehenik animaliekin fogatzea..) Naturaren aurkako bidegabekeria kontsideratzen dira esperimentu hauek, hala ere, gizakiatiaerentzako onurak ekartzearen baino ez zirela bete defendatzen zuten arren epaiketak eman zirenean.

14. 1972an Stockholm-en (Noruega) NBE-k Giza-Ingurumenari buruzko Biltzarra (Cumbre sobre el Medio Humano) deitu zuen. Etorkizunari begira zein izan zen Biltzar horren eragina?

Biltzar honek ONUko ekologiari buruzko lehenengo biltzar handia izan zen. Biltzar honek inflexio puntu bat suposatu zuen ingurumen internazionalaren politikaren garapenean. Biltzar honetan 7 puntuko eta 26 printzipioen akordio bat izan zen.

Puntuak eta printzipioak hurrengo web orrian:

<http://www.ecologiahoy.com/conferencia-de-estocolmo>

15. Zer da Belmont Txostena (1978)? Noiz egin zen? Zertarako?

Belmont txostena Estatu Batuetako “Ongizate, Osasun eta Hezkuntza Saila”-k sorturiko ituna izan zen, “Ikerketa zientifikoetan gizakiak babesteko pausu eta printzipio etikoak” bezala ere ezagutua.

1978ko apirilaren 18an plazaratu zen dokumentua eta Belmonteko konferentzia zentruan egin zen.

60-70. Hamarkadetan pertsonekin eginiko hainbat esperimenturen ondoren sortu zen ituna, ikerketen barnean gizakien eskubideak eta printzipio etikoak azaltzeko asmoz. Bertan, gizakien adostasun informatua eta pertsonetikiko errespetua, proiektuetan sor litezkeen arriskuen murrizketa eta prozedura duinak erabiltzea jarri ziren oinarri bezala, eta gaur egun ere kontutan hartzen da Belmont Txostena edozein prozedura biomediko egiterako orduan.

16. Warnock Batzordea bezala ezagutzen den batzordeari, zer eskatu zion Erresuma Batuko Parlamentuak 80 hamarkadan?

Erresuma Batuko Parlamentuak Erresuma Batuan 70 hamarkadatik aurrera giza enbrioiekin egiten ziren ikerketak legalki arautzea erabaki zuen. Manipulazio enbrionarioan muga batzuk jartzea deliberatu zen eta horrekin batera, agente bat sortzea, HFEA (Human Fertilisation & Embryology Authority), muga horiek betetzen

zirela bermatuko eta sortuko ziren gatazkak ebatziko zuena. Horretarako, 15 kideez osatutako batzorde bat osatu zuen, kide bakoitza jatorri akademiko eta laboral desberdinarekin eta non gailentzen zen Cambridge Mary Warnock filosofoa. Batzorde honek lagunduriko ugalketaren (reproduccion asistida) inguruan aurrerapenetan emango ziren inplikazio-sozial, etiko eta legalak xedatzeaz arduratuko zen. Hortaz gainera, giza enbrioiekin ikerketak egitea bermatu ahalkoko zukeen enbrioiairen garapen denboraldia ezartzeaz arduratuko zen.

17. 60-70 hamarkadetan Zientzia eta Teknologiaren ekite esparruan eragina izan duten zenbait mekanismo politiko eta kontrol tresna garau izan ziren. Azaldu itzazu hiru mota nagusienak.

Nolabait zientziaren mesfidantzari aurre egin, eta honek onurarako balio duela erakusteko, honen gaineko kontrol edota tresnak ezarri ziren, azken finean autonomia horri mugak ezarri eta gaizkiaren lerrotik haratago ez joateko. Horrela, aipatu bezala 60-70. hamarkadatik aurrera zenbait tresna/elkarte/talde sortu ziren:

- Teknologia eta jarduera ezberdinen ingurumen-inpaktua ebaluatu eta kudeatzen duten batzordeak edo organoak: batzuk gizartearen ekintzak kontrolatzen dituzte eta beste batzuk enpresenak, gaur egun oso zorrotzak dira eta neurri asko hartzen dituzte inpaktu ekologikoa murrizteko.
- Aholkulariak, hau da, gobernuei aholku ematen dieten “batzorde teknikoak”.
- Entsegu klinikoentzako batzorde etikoen agerpena: aurretiazko kontrola (ikerketa hori burutu baino lehen baloratu egiten da egin ditekkeen edo ez) egiten dute. Batzorde honi ikerlariak zer egingo duten azaldu behar diote eta horretarako zein metodologia erabiliko duten ere, etikoki zein juridikoki arazorik sortzen ez duela frogatzeko.

18. Irakurri Regulatory Science delakoaren aurkezpen hau eta ondoren datorren galderari erantzuna eman.

La ciencia reguladora es la ciencia que desarrolla herramientas, estándares y enfoques para evaluar la seguridad (ambiental y en terminos de salud humana y animal), la eficacia, la calidad y el rendimiento de los nuevos avances científicos y tecnológicos. Contribuye a predecir el riesgo y el potencial de éstos y ofrece la base para adoptar decisiones de autorización o restricción. Zein dira zientzia honen erronkak gaur egun?

Regulatory Science honn erronka nagusia, gaur egun agertutako zientzia eta teknologia berrien segurtasun, kalitate, errendimendu eta eraginkortasuna ebaluatzea da eta horretarako, herramienta eta ikuspuntu ezberdinak garatu egiten ditu. Modu honetara, zientzia eta teknologia berri hauen arriskuak murriztea lortzen da, eta hauek aurrera eramateko edo bertan behera uzteko erabakiak hartzen dira, dena kontuan hartuz eta ebaluatuz.

19. Adela Cortina “etika inkisitorialarekiko beldurra” aipatzen du testu honetan. Zein zentzutan erabiltzen du inkisizio hitza hemen? Zein beldurrez ari da?

Etika inkisitoriala oinarri ilegal bezala salatu guztien erruduntasuna bideratzen duen etika da, edozein huskeriagatik suspentsio zigorak ezartzen baino ez dakiena, eta beste promozio eta prebentzio lan edo beharrak ahazten dituen. Hau da etika bidegabe bat. Adelak dio zientzialari askok etika horrelakoa izango delakoaren ustean, honi beldurra diotela, eta hori horrela dela etikari eman zaion manipulazio eta prentsa txarragatik.

20. Noraino heltzen da kontrol postmodernoen eragina Zientzia eta Teknologiarengan? Estatu edo botere publikoen eskusartze horrek mugarik al du? Zein da erreferentzia?

Botere publikoen ekintza orok muga bat du pertsonen oinarrizko eskubideekin talka egiten duenean. Etika inkisitoriala oinarri ilegal bezala salatu guztien erruduntasuna bideratzen duen etika da, edozein huskeriagatik suspentsio zigorak ezartzen baino ez dakiena, eta beste promozio eta prebentzio lan edo beharrak ahazten dituen. Hau da etika bidegabe bat. Adelak dio zientzialari askok etika horrelakoa izango delakoaren ustean, honi beldurra diotela dio, eta hori horrela dela etikari eman zaion manipulazio eta prentsa txarragatik.

21. Zer da ziurtasun juridikoa eta zer ekarpen egiten die orokorrean gizarteei? Ogibideekiko eta Zientzia eta Teknologiaren ekintza esparrurako zein balio du?

Ziurtasun juridikoa, zuzenbide ziurtasuna ere deitua, Estatu demokratikoetan aplikatzen den printzipio bat da. Debekatuta, aginduta edo zigortua dagoen guztiak ezaguna izan behar duela, hau da, ezagutzeko aukera egon behar dela. Ziurtasun juridikoak pertsonen ondasun eta eskubideak bermatzen ditu, zuzenbidearekiko konfidantza sendotu egiten du eta arauak aplikatu eta errespetatuko direla sentiarazten du. Zuzenbidea aurreikusteko modukoa dela esan nahi du eta arbitrariotasuna zigortzeko aukera ematen du.

22. Legalitate (edo legezkotasun) printzipioak eta berdintasun printzipioak (legearen aurreko berdintasunak) zein berme eskaintzen diete norbanakoei?

Legezkotasun printzipioak:

- Legezkotasun printzipioaren arabera botere publikoa duen edonork (agintaritza funtzionario, etab), botere hori LEGEAREN arabera eta legearen menpe erabili dezake soilik.
- Ez du berezko botere bat. Legeak emana baizik. Bere ekite esparrua mugatuta dago, bere gaitasunak. Eta legea hautsi ezker, erantzukizuna eska dakioko.

Legearen aurreko berdintasunak:

- Egoera berdinetan pertsonak tratatu berdina jaso behar dute.
- Egoera ezberdina bada eta, berdintasuna hausti gabe, tratatu ezberdina emateko zergati objektibo eta arrazoituak badaude bereizkeria positiboa aplikatu daiteke.